

<https://auc.org.ua/novyna/konferenciya-misceve-samovryaduvannya-osnova-yevropeyskoyi-integraciyi-ta-vidnovlennya>

3. Стійкість громад: проблеми та рішення у прогнозуванні та реагуванні на кризи та загрози, спричинені повномасштабною війною. *Звіт про дослідження*. ЦСДДРР при Київській школі економіки (KSE). 2023. Лютий. URL:<https://kse.ua/wp-content/uploads/2023/03/KSE-Institute-zvit-iz-doslidzhennya-Stii--kist-gromad.-Hanns-Final.pdf>

УДК 352/354(477)

**СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ТА ПУБЛІЧНЕ ЛІДЕРСТВО У
МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ
STRATEGIC PLANNING AND PUBLIC LEADERSHIP**

Володимир Дзєга,
Київський НУ імені Тараса Шевченка,
доктор філософії з публічного управління та адміністрування, асистент
кафедри парламентаризму Навчально-наукового інституту публічного
управління та державної служби
Volodymyr Dzeha,

Doctor of Philosophy in Public Management and Administration, assistant
of the Department of parliamentarism of the Educational and Scientific, Institute of
Public Administration and Civil Service of the Taras Shevchenko National
University of Kyiv <https://orcid.org/0000-0003-2745-4187>.

У сучасних умовах динамічних суспільно-політичних трансформацій стратегічне планування набуває особливої ваги як ключовий інструмент забезпечення ефективності державного управління та сталого розвитку. Воно дозволяє не лише визначати пріоритетні напрями діяльності органів влади, а й формувати довгострокове бачення соціально-економічного поступу держави. Стратегічне планування є системним процесом, який поєднує аналітичні, прогностичні та управлінські аспекти, забезпечуючи узгодженість дій на всіх рівнях державної системи.

Водночас ефективність реалізації стратегічних рішень значною мірою залежить від рівня розвитку публічного лідерства. У контексті реформування державної служби лідерство розглядається не лише як адміністративна

функція, а як соціальний феномен, що забезпечує взаємодію між владою та суспільством.

Стратегічне планування виступає фундаментальною основою системи державного управління, яка забезпечує узгодженість дій органів влади, прогнозованість політичного курсу та орієнтацію на довгострокові цілі розвитку. Воно функціонує на засадах ієрархічної структури, що охоплює національний, регіональний і місцевий рівні. Такий підхід передбачає інтеграцію стратегій територіальних громад у регіональні, а потім у загальнодержавні стратегії, що сприяє децентралізації, підвищенню ефективності управління та залученню громадян до формування політики розвитку.

Особливістю стратегічного планування в державному секторі є його відкритість і партисипативність. На відміну від корпоративного середовища, у якому стратегічні рішення приймаються централізовано, державне планування передбачає участь широкого кола стейкхолдерів — громадськості, бізнесу, наукових установ і неурядових організацій. Така модель підвищує прозорість, підзвітність і довіру до влади. Стратегічне планування у сфері державного управління водночас є інструментом забезпечення національної безпеки, що дозволяє формувати стратегічні пріоритети, ідентифікувати загрози та прогнозувати соціально-економічні й політичні ризики в умовах глобальної нестабільності [3].

Лідерство у сфері публічного управління виступає невід’ємним чинником ефективності стратегічного планування, оскільки забезпечує мотивацію, комунікацію та координацію між управлінськими структурами. Публічне лідерство полягає у спроможності керівника впливати на послідовників, мобілізуючи їх до досягнення спільних цілей і реалізації стратегічних пріоритетів державної політики. Воно потребує розвитку професійних компетенцій, етичних стандартів та адаптації до динамічних умов суспільних трансформацій [3].

Рисунок 1 - Лідерство у стратегічному плануванні

Примітка: систематизовано автором на основі [1,3]

З огляду на геополітичні зміни, пов'язані із кризою Пандемії та агресії Росії проти України, державна політика України поступово переходить до моделі «безпеки через розвиток». Такий підхід пов'язує стійкість держави не лише з оборонною сферою, а й із розвитком соціально-економічних інститутів, екологічною, інформаційною та енергетичною безпекою.

Публічне лідерство в цьому контексті набуває нової якості. Сучасний лідер у державному секторі має виступати не лише керівником, а й фасилітатором змін, комунікатором між владою та громадськістю, модератором суспільного діалогу. Його сила полягає у поєднанні стратегічного мислення, емоційної зрілості та здатності діяти в умовах невизначеності. Такий лідер формує не лише політику, а й довіру, стаючи центральним чинником ефективної реалізації стратегічних рішень [4].

Отже, лідер у стратегічному плануванні відіграє ключову роль як координатор, комунікатор і мотиватор, що забезпечує узгодженість дій між управлінськими рівнями, орієнтує колективи на досягнення спільних стратегічних цілей та формує довіру до інституцій влади. Саме лідерство визначає якість реалізації стратегічних рішень, адже воно поєднує аналітичне

мислення з умінням працювати у складному соціально-політичному середовищі. Ефективний публічний лідер здатен не лише впроваджувати політику, а й створювати умови для залучення громадян, партнерства та спільного творення управлінських рішень.

Трансформації стратегічного планування в Україні відбувалися поступово — від централізованої моделі державного управління до децентралізованої, цифрово орієнтованої та адаптивної системи. Сучасна парадигма планування спирається на принципи відкритості, участі та доказовості, використовуючи цифрові технології й аналітику даних для підвищення ефективності політики [2]. В умовах війни стратегічне планування набуло безпекового виміру, поєднуючи оборонні та соціально-економічні пріоритети, а післявоєнний етап визначається необхідністю модернізації, відновлення інфраструктури та європейської інтеграції.

Список використаних джерел

1. Danylenko, L.I. (2014). Liderstvo politychnoi elity [Leadership of the political elite]. In: Hoshovska, V.A. (Ed.), Elitoznavstvo: pidruchnyk. Tsentr uchbovoi literatury [In Ukrainian].
2. Наumenко В.Д. Стратегічне планування як основний етап процесу стратегічного управління соціально-економічним розвитком держави. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування, 2023, №1, Т.34 (73). URL: https://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2023/1_2023/15.pdf
3. Таран Є.І. Стратегічне планування як інструмент підвищення ефективності державної політики. Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування, 2025, №2, с. 135–145. URL: <https://doi.org/10.32782/tnv-pub.2025.2.16>
4. Ten propositions about public leadership. International Journal of Public Leadership, emerald.com, 2018, Volume 14, Issue 4. URL: <https://www.emerald.com/ijpl/article/14/4/202/164913/Ten-propositions-about-public-leadership>